

[*Visszhang*]

Megkövetem

Megkövetem a *Hitel* szerkesztőit és a levélírókat. Írásom első, sajnos észrevétlen maradt hibája: a számítógép áttördelte a begépelte anyagot, így maradt ki Ordass Lajos püspök elől az „evangélikus” szó. A második: a kollaboráns jelző csupán együttműködőt jelent, erre is egy félreértés adott okot. Kovács Gergely pápai posztulátor *Isten embere* című Mindszenty József életútját részletező albumában (Új Ember Kiadó, Bp., 2005) írta: „Az állampárt által erőszakos módszerekkel felléptetett utód ezekkel a szavakkal szidalmazta evangélikus püspök elődjét...” A szerző Dezséri Lászlóra gondolt, aki a kommunistákkal valóban kollaborált. Magam azért tévedhettem, mert a tárgyalt időszakban a diktatúra már félreállította a magyar történelmi egyházak valamennyi országosan ismert vezetőjét (Mindszentyt, Grószot, Ravaszt stb.). Ugyanakkor éppen Ordass Lajost támadták először. Két év börtönre ítélték – Mindszenty Józsefet életfogytiglanra –, 1956-ban rehabilitálták, és visszahelyezték püspöki tisztségébe. 1957-ben alelnökévé választotta az Evangélikus Világszövetség, majd 1958-ban hivatalától végleg megfosztották, és haláláig tartó hallgatásra ítélték. 1990-ben már özvegyétől kért bocsánatot a Német-kormány igazságügyminisztere, Kulcsár Kálmán.

A történelmi egyházakat és szellemi csoportosulásait becsülő íróként sajnálom, hogy az evangélikusok által „Isten embereként” méltán tisztelt Ordass Lajos püspök életútját épp az én tanulmányom egy jelzője tette kérdésessé.

WODIANER-NEMESSURI ZOLTÁN